

דף כא.

עין משפט א. ב.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"א

עיינ לעיל דף כ. עין משפט ז

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"ה

הַשׁוֹלַח פְּרוּטָה בְּיַד שְׁלוּחוֹ לְקָנוֹת לוֹ בָּהּ חֶפֶץ יִנְזָכֵר
 בְּעַל הַבַּיִת שֶׁהִיא הֶקְדָּשׁ קֹדֶם שֶׁתִּגְיַע לְיַד הַחֲנוּנִי הַשְּׁלִיחַ
 מֵעַל שֶׁהוּא שׁוֹגֵג וּבְעַל הַבַּיִת כְּכֹר נִזְכָּר וְאִין הַמְזִיד חֵיב
 בְּקָרְבַן מְעִילָה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. נִזְכָּר אַף הַשְּׁלִיחַ וְיָדַע
 שֶׁהִיא הֶקְדָּשׁ קֹדֶם שֶׁתִּגְיַע לַחֲנוּנִי שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים מִקָּרְבַן
 מְעִילָה וְהַחֲנוּנִי חֵיב כְּשִׁיּוּצִיא אוֹתָהּ פְּרוּטָה שֶׁנִּתְעַרְבָה
 בְּמַעוֹתָיו שֶׁהָרִי הוּא שׁוֹגֵג. הוֹדִיעוּ לַחֲנוּנִי שֶׁפְּרוּטָה
 שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ הֶקְדָּשׁ שְׁלֹשָׁתָן פְּטוּרִין וְנִתְּפַס הַמִּקְח לַהֶקְדָּשׁ:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"ו

וְכִיצַד יַעֲשֶׂה כִּדֵּי לְהַצִּיל הַחֲנוּנִי מִן הַחֲטָא עַד שֶׁיְהִיָּה
 מִתָּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַמְּעוֹת **ל**. נוֹטֵל פְּרוּטָה שֶׁל חֶלְיִן אוֹ
 כְּלֵי כָּל שֶׁהוּא וְאוֹמֵר פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדָּשׁ בְּכָל מְקוֹם

כ. כסף משנה השולח פרוטה ביד שלוחו וכו' עד שהרי הוא שוגג. ברייתא שם. ומ"ש הודיעו לחנוני וכו' שלשתן פטורין. נלמד ממה שקדם דמזיד פטור. ומ"ש ונתפס המקח להקדש:

ל. כסף משנה ומ"ש וכיצד יעשה כדי להציל החנוני מן החטא וכו'. משנה שם. ומ"ש וכן פרוטה שנתערבה בכל הכיס וכו' עד לא מעל עד שיוציא את כל הכיס. ג"ז משנה שם ופסק כחכמים. והטעם שאין מעילה מן הספק לדעת חכמים הילכך לא מעל עד שיוציא האחרונה דאז הוי ודאי. ואם תאמר וליבטיל ברובא יש לומר דדבר שיש לו מתירין הוא א"נ מטבע חשיב ולא בטיל:

שְׁהִיא מְחַלֶּלֶת עַל זֶה. וְתַעֲשֶׂה אוֹתָהּ פְּרוּטָה אוֹ הַכֶּלִי
הֶקְדֵּשׁ וַיִּתֵּר הַחֲנוּנִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַמַּעוֹת. וְכֵן פְּרוּטָה
שֶׁל הֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּתְעַרְבָה בְּכָל הַכִּיס אוֹ שֶׁאָמַר פְּרוּטָה בְּכִיס
זֶה הֶקְדֵּשׁ. מְחַלֵּל אוֹתָהּ וְאַחַר כֵּן יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכִיס. וְאִם
הוֹצִיא וְלֹא חָלַל לֹא מַעַל עַד שִׁוְצִיא אֶת כָּל הַכִּיס:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פי"א ה"ח

זִיתִים שֶׁמֶסְקָן לְדַרְיָכָה מֵמַאיֲמַתִּי גָמַר מְלֹאכְתָן מִשְׁתַּגְמַר
מְסִיקְתָן וַיְהִיו מְנַחִים וּמוֹכְנִים לְדַרְיָכָה. אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא
נָפְלוּ עֲלֵיהֶן מִשְׁקִין וְלֹא יֵצְאוּ מֵהֶן מִשְׁקִין הוֹאִיל וְנִגְמְרָה
מְלֹאכְתָן הַכְּשָׁרוֹ. אֲבָל קֹדֶם שֶׁנִּגְמְרָה מְלֹאכְתָן אֵף עַל פִּי
שֶׁנִּתְמַעְכוּ וְהִזְיעוּ וְנִתְחַבְּרוּ בְּמִשְׁקֵיהֶן אֵינָן מְכֻשְׁרִין. גָּמַר
מִלְמַסָּק זִיתָיו אֲבָל עֵתִיד לִקַּח זִיתִים אַחֲרֵים לְהוֹסִיף
עֲלֵיהֶם אֲפֹלוּ אֵינּוּ עֵתִיד לְהוֹסִיף אֶלָּא אוֹ קֵב אוֹ קִבִּים
לֹא הַכְּשָׁרוֹ. וְאִם הָעֵרִים הָרִי אֵלוֹ מְכֻשְׁרִין. גָּמַר מִלְקַח
אֲבָל עֵתִיד לְלוֹוֹת וּלְהוֹסִיף וְאַרְעוּ אֲנֹס אוֹ נִתְעַסֵּק
בְּמִשְׁתָּהּ וְלֹא הוֹסִיף עֲדִין לֹא נִגְמְרָה מְלֹאכְתָן וְאֵינָן
מְקַבְּלִין טְמֵאָה. וְאַפֹּלוּ זָבִים וְזָבוֹת מְהֻלְכִין עֲלֵיהֶם
טְהוֹרִים:

מ. כסף משנה זיתים שמסקן וכו'. כן משמע בריש פרק תשיעי דטהרות וכרבן גמליאל
דאמר משתגמר מלאכתן וחכמים אומרים כדבריו: גמר מלמסוק וכו'. שם. ומה שכתב
אפילו אינו עתיד להוסיף וכו' ואם הערים וכו'. תוספתא פרק עשירי דטהרות: גמר מליקח וכו'.
משנה פרק תשיעי דטהרות:

עין משפט ו

הרמב"ם הל' עירובין פ"ו הכ"ב

הַרוּצָה לְשַׁלַּח עֲרוּבוֹ בְּיַד אַחֵר לְהַנִּיחוֹ לוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא רוּצָה לְקַבֵּעַ שְׁבִיתָתוֹ שָׁם הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ. וְכִשְׁהוּא מְשַׁלְּחוֹ אֵינוֹ מְשַׁלְּחוֹ בְּיַד חֵרֵשׁ שׁוֹטָה וְקֶטֶן וְלֹא בְּיַד מִי שֶׁאֵינוֹ מוֹדֵה בְּמִצְוַת עֲרוּב. וְאִם שֶׁלְּחוֹ בְּיַד אֶחָד מֵאלוֹ הַפְּסוּלִין לְהוֹלִיכוֹ לְאָדָם כָּשֵׁר כְּדִי שְׁיִוְלִיכּוֹ הַכָּשֵׁר וַיַּנִּיחוֹ בְּמָקוֹם הָעֲרוּב הֲרִי זֶה כָּשֵׁר. וְאִפְלוּ שֶׁלְּחוֹ עַל הַקּוֹף אוֹ עַל הַפִּיל. וְהוּא שְׂיִהְיֶה עוֹמֵד מִרְחוֹק עַד שֶׁיִּרְאֶה זֶה הַפְּסוּל אוֹ הַבְּהֵמָה שֶׁהִגִּיעוּ אֶצֶל הַכָּשֵׁר שֶׁאָמַר לוֹ לְהוֹלִיךְ אֶת הָעֲרוּב. וְכֵן רַבִּים שָׁנְשָׁתְּפוּ בְּעֲרוּבֵי תַּחֲוִמִּין וְרָצוּ לְשַׁלַּח עֲרוּבָן בְּיַד אַחֵר הֲרִי אֵלוֹ מְשַׁלְּחִין:

שו"ע או"ח סימן תט ס"ח

י. יכול גם לשלוח הערוב ע"י שליח ויאמר השליח בזה הערוב יהיה פלוני מותר לילך מכאן אלפים אמה, ובלבד שלא יהיה השליח חרש שוטה וקטן או מי שאינו מודה בערוב כגון מהקראים. ואם שלחו ע"י חש"ו או עכו"ם או מי שאינו מודה בערוב, הרי אינו ערוב. ^ז

אם שלחו ע"י חש"ו ואמר לאחר גדול ובר דעת לקחת אותו מהחרש או השוטה או הקטן ולעשות לו ערוב מהני ואפי' שלחו על הפיל או על הקוף וראה מרחוק שהגיע לשם אע"פ שלא ראה שהניחו האחר שם

ג. אפי' ע"י עבד ושפחה אם הטבילין לשם עבדות, דבלא זה הם בכלל עכו"ם. מגמ' וביאור הלכה.

ד. דלאו בני דעה הם ואינם יכולים לקנות שביטה. לא כן בערובי חצירות דמהני ע"י קטן ששם מה שמתקבצים יחד הוי ערוב כמ"ש בסי' שס"ו סעיף ג'. ובמ"ב אות מ"א.

חזקה שליח עושה שליחותו והוי ערוב.

עין משפט ז. זו.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"ה

עיינ לעיל עין משפט ג

עין משפט ט

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"ג

הַנּוֹתֵן פְּרוּטָת הַקֹּדֶשׁ לְשִׁלּוּחוֹ וְאָמַר לוֹ הֲבֵא לִי בְּחֻצָּיָה גֵרוֹת וּבְחֻצָּיָה פְּתִילוֹת. הֲלֹךְ וְהֵבִיא לוֹ בְּכֻלָּה גֵרוֹת אוֹ בְּכֻלָּה פְּתִילוֹת. אוֹ שָׁאֵמַר לוֹ הֲבֵא לִי בְּכֻלָּה גֵרוֹת אוֹ בְּכֻלָּה פְּתִילוֹת הֲלֹךְ וְהֵבִיא בְּחֻצָּיָה גֵרוֹת וּבְחֻצָּיָה פְּתִילוֹת שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים. בְּעַל הַבַּיִת לֹא מַעַל שְׁהָרִי לֹא נַעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ בְּפְרוּטָה. וְהַשְּׁלִיחַ לֹא מַעַל שְׁהָרִי לֹא עָקַר שְׁלִיחוֹתוֹ בְּפְרוּטָה. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ הֲבֵא לִי בְּחֻצָּיָה גֵרוֹת מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וּבְחֻצָּיָה פְּתִילוֹת מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וְהֲלֹךְ וְהֵבִיא גֵרוֹת מִמָּקוֹם פְּתִילוֹת וּפְתִילוֹת מִמָּקוֹם גֵרוֹת הַשְּׁלִיחַ מַעַל:

עין משפט י

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"ד

נִתֵּן לוֹ שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת וְאָמַר לוֹ הֲבֵא לִי אֶתְרוּג וְהֲלֹךְ וְהֵבִיא לוֹ בְּפְרוּטָה אֶתְרוּג וּבְפְרוּטָה רְמוֹן. הַשְּׁלִיחַ מַעַל וּבְעַל הַבַּיִת פְּטוּר שְׁהָרִי שְׁלָחוֹ לְקִנּוּת לוֹ אֶתְרוּג שְׁשׂוּהָ

ע. כסף משנה הנותן פרוטת הקדש לשלוחו וכו'. עד השליח מעל. משנה בפרק בתרא דמעילה (דף כ"א):

פ. כסף משנה נתן לו שתי פרוטות וכו'. משנה וגמרא שם:

שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת. לְפִיכֶן אִם הָיָה הָאֶתְרוֹג שֶׁהָבִיא לוֹ
בְּפְרוּטָה אַחַת שָׁוָה שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת שְׁנֵיהֶם מְעַלּוּ:

דף כא :

עין משפט א

הרמב"ם הל' שלוחין ושותפין פ"א ה"ד

הָאוֹמֵר לְשְׁלוּחוֹ מְכַר לִי מִשְׁדָּה שְׁלִי בֵּית סָאָה וְיִמְכַר לוֹ
בֵּית סָאָתִים הָרִי זֶה מוֹסִיף עַל דְּבָרָיו וְקָנָה הַלּוֹקֵחַ בֵּית

צ. כסף משנה האומר לשלוחו וכו'. כתובות פרק אלמנה (דף צ"ט) איבעיא להו א"ל (פירוש לשלוחו) זבין לי ליתכא ואזיל וזבין ליה כורא מאי ואיכא דאמרי הא לא תיבעי לך דודאי מוסיף על דבריו הוא [וליתכא מיהא קני] כי תבעי לך דא"ל זיל זבין כורא ואזל וזבין ליתכא מאי כלומר ומשכח לזבוני האי ליתכא בתרא בדמי ליתכא קמא דאי לאו הכי פשיטא דמעביר על דבריו הוי ושקלי וטרו בגמ' למפשטה וכתב הרי"ף וסוגיין דמעביר על דבריו הוי כלומר ולא קנה ובלאו הכי כיון דבעיא לא איפשיט להדיא אית לן לאוקומי קרקע בחזקת בעליה ולא יוציאנה מספק דדילמא מעביר על דבריו הוי והיינו בבעיא בתרייתא אבל בקמייתא נקטינן כא"ד דפשיט דמוסיף על דבריו הוי וקנה ודע שהנוסחא של ספרי רבינו שבידינו משובשת וכך צריך לגרוס בבבא השניית ולא קנה הלוקח וכך היא בספרים מדוייקים וכתב הר"ן בפרק אלמנה ניוזנת שאין השליח יכול לקנות אפילו באותם דמים שהרשוהו בעלים למכור לפי שכיון שהוא שליח הרי הוא ביד הבעלים וכ"כ הטור וכ"כ מגיד משנה פי"ז מהלכות אישות: אמר לו מכור לי שדה וכו'. שם פשיטא אמר לחד [קפידא] כלומר ואי זבין לתרי לא הוי זביניה זביני זו גירסת הרי"ף והיא גירסת רבינו ופירש הרמב"ן דאפילו מכר לשניהם בשטר אחד דליכא למימר לא ניחא לי דליפשו שטרי עילואי הוי קפידא משום אפושי בעלי דינין: אמר לו מכור לי שדה וכו' שם סתמא מאי רב הונא אמר לאחד ולא לשנים רב חסדא ורבה בר רב הונא דאמרי תרוייהו לאחד ואפי' לשנים לאחד ואפילו למאה אקלע ר"נ לסורא עול לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא א"ל כה"ג מאי א"ל לאחד ואפילו לשנים לאחד ואפילו למאה והו"ל רב הונא יחיד ולית הלכתא כוותיה ועוד דהא קיימא לן דהלכתא כר"נ בדיני וא"ת לפי גירסת הרי"ף ורבינו כי אמרו סתמא מאי היינו שא"ל צא מכור שדה שלי ולא הזכיר לו לא אחד ולא שנים וא"כ היאך אמר רב הונא לאחד ולא לשנים וכן בני פלוגתיה אמרו לאחד ואפילו לשנים דמשמע שהזכיר בדבריו למכור לאחד וי"ל דה"פ לאחד ולא לשנים כלומר כשאמר לו למכור דעתו וכוונתו למכור לאחד ולא לשנים ודפליגי עליה סברי שכוונתו שימכור כאשר ימצא בין לאחד בין לשנים בין למאה:

סָאָה בְּלִבָּד. אָמַר לוֹ מֶכֶר לִי בַּיִת סָאֲתִים וּמֶכֶר לוֹ בַּיִת
 סָאָה הָרִי זֶה מֵעֲבִיר עַל דְּבָרָיו וְלֹא קָנָה הַלּוֹקֵחַ. אָמַר לוֹ
 מֶכֶר לִי שָׂדֵה לְאָדָם אֶחָד וְהֵלֵךְ הַשְּׁלִיחַ וּמִכָּרָה לְשָׁנִים
 מִמְּכָרוֹ בְּטֵל שְׁהָרִי עָבַר עַל דְּבָרָיו. אָמַר לוֹ מֶכֶר לִי שָׂדֵה
 וְלֹא פָּרַשׁ אֶפְלוֹ מֶכֶר לְמֵאָה מִמְּכָרוֹ קַיָּם:

שו"ע הו"מ סימן קפב ס"ט

ט. אמר לשליח מכור לי בית סאתיים ומכר בית סאה אחת, הרי שינה
 והלוקח לא קנה ק.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"י

עין משפט ב

הַפְּקִידֵן אֶצֶל שְׁלַחְנֵי אוֹ חֲנוּנֵי וְלֹא הָיוּ חֲתוּמִין וְלֹא
 קְשׁוּרִין קָשָׁר מְשֻׁנָּה הוֹאִיל וַיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת מִן הַדִּין

ק. שהרי יצטרך למכור עוד בית סאה שניה, ונמצא שיתרכו עליו שטרות המכירה. סמ"ע ס"ק
 ט"ז.

ר. כסף משנה ועל מה שכתב רבינו הפקידן אצל שולחני או חנווני וכו' שניהם פטורים וכו'.
 כתב הר"י קורקוס ז"ל בפרק המפקיד תניא המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורים
 לא ישתמש בהם לפיכך אם הוציא לא מעל הגזבר מותרים ישתמש בהם לפיכך אם הוציא
 מעל הגזבר. ויש לתמוה על רבינו שכתב שניהם פטורים הפך ברייתא זו וליכא מאן דפליג
 עלה ותירץ שרבינו דחה ברייתא זו מהדין שכתב בפ"ו שאם קנה חפץ ונתן מעות הקדש
 ולא משך לא מעל והא התם עדיף ממפקיד ומותר הוא להוציאם ואפ"כ לא מעל עד
 שימשוך כי אז נהנה בהם או בדבר שאין צריך משיכה וכ"ש בזה שכיון שאין אנו מחייבין
 אותו עד שיוציא והוציא דוקא לר"נ דהלכתא כותיה שאינו חייב באונסין א"כ אתה בא
 לחייבו מטעם שליח לא מטעם נתינתו לו בידו וכיון שחידוש הוא שחידשה תורה במעילה
 אין לך בו אלא חידושו ולכך דוקא בשעשאו שליח בפירוש וא"ל להוציאן אבל שיעשה
 שליח מאלו לחייבו אין לנו. ומעתה סובר רבינו דמתני' דנתנה לבלן מעל דמוכח דוקא בלן
 אבל דבר הצריך משיכה לא מעל דהיתר תשמיש לא מייתי לידי מעילה וכן ההיא דנתנה
 לספר לא מעל כולהו פליגי על אותה ברייתא וסברי שאין מעילה אלא א"כ א"ל בפירוש
 עכ"ל:

לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן אִם הוֹצִיאוּ שְׁנֵיהֶן פְּטוּרִין. בְּעַל הַפְּקֻדוֹן
פְּטוּר שְׁהָרִי לֹא אָמַר לוֹ הִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. וְהַחֲנוּנֵי פְּטוּר
מִפְּנֵי שְׁאִינָן קְשׁוּרִין קָשָׁר מְשֻׁנָּה וְלֹא חֲתוּמִין וְכֹאֵלוֹ
הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּרִשׁוֹת:

עין משפט ג

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"ט

הַמְּפָקִיד מְעוֹת אֵצֶל בְּעַל הַבַּיִת שֶׁוֹנֵשׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן וְהוֹצִיא.
בְּעַל הַבַּיִת מְעַל. שְׁהָרִי אֵין לוֹ רִשׁוֹת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן
וּבְעַל הַפְּקֻדוֹן לֹא הִרְשָׁהוּ:

עין משפט ד.ה.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"ו

עיין לעיל דף כא. עין משפט ד

עין משפט ו

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פט"ז ה"ח

הָאוֹמֵר אֶחָד מִכִּבְשֵׁי הַקֹּדֶשׁ וְאֶחָד מִשְׁוֹרֵי הַקֹּדֶשׁ וְהָיוּ לוֹ
שְׁנַיִם הַגְּדוֹל שְׁבָהֶן הַקֹּדֶשׁ. הָיוּ שְׁלֹשָׁה הַגְּדוֹל שְׁבָהֶן
הַקֹּדֶשׁ וְחוֹשְׁשִׁין לְבִינוּנֵי. כִּיצַד יַעֲשֶׂה. יִמְתִּין לְבִינוּנֵי עַד
שְׁיִפֹּל בּוֹ מוֹם וְתַחֲוֹל הַקֹּדֶשׁ עַל הַגְּדוֹל לְבָדוֹ. וְאִם אָמַר

ש. כסף משנה המפקיד מעות אצל בעה"ב ונשתמש בהם וכו' עד וכאילו השתמש ברשות.
משנה בפרק ב' דמעילה (דף כ"א) ומיפרשא בגמרא פרק המפקיד (דף מ"ג). וחנווני
פלוגתא דר"מ ור"י וידוע דהלכה כר"י:

ת. כסף משנה האומר אחד מכבשי הקדש וכו' עד ואח"כ יצא י"ח. משנה שם וגבי היו
שלשה אמרינן בגמרא היכי עביד ממתין עד שיומם ומחיל ליה לקדושתיה בגדול
ומפרש רבינו דה"פ תחל הקדושה מאליה על הגדול. ומ"ש ואם אמר שור שבשוורי הקדש
וכו'. טעמא משום דשור שבשוורי משמע המעולה שבהם:

שׁוֹר שֶׁבְּשׁוּרֵי הַקֹּדֶשׁ הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם הַקֹּדֶשׁ וְאֵין חוֹשְׁשִׁין
לְבִינוּנָי: